

forum for
natur og
friluftsliv
Nordland

Fauske, 23. september, 2011

Norges Vassdrags- og Energidirektorat
Postboks 5091 Majorstua
0301 Oslo

E-post: nve@nve.no

Høringsuttalelse Sommersethelva kraftverk i Tysfjord kommune

Forum for Natur og Friluftsliv i Nordland, FNF Nordland, er et nettverk for 14 natur- og friluftslivsorganisasjoner i Nordland, med til sammen over 20 000 medlemskap. FNF Nordland arbeider for å sette friluftslivet og dets behov på dagsorden og øke bevisstheten om helse og livskvalitet samt viktigheten av å ta vare på naturen og miljøet rundt oss. FNF Nordland arbeider også for å sikre arealer for et aktivt friluftsliv. De frivillige natur- og friluftslivsorganisasjonene er med sin demokratiske styreform og åpne medlemsadgang et talerør for de store grupper av allemannsrettighetshavere i norsk utmark.

Generelle merknader

I tillegg til inngrepsfri natur og biologisk mangfold ser vi stadig at bygging av småkraftverk kommer i konflikt med natur og friluftsliv gjennom at landskap, naturkvaliteter og opplevelsesverdi forringes. Vannstrenger og vannfall/fosser forsvinner og blir erstattet med rørgater, reguleringsterskler, anleggsveier og kraftstasjoner. I tillegg oppstår det for enkelte av de anvendte turbintypene store problemer knyttet til støyforurensning.

De mange planene om utbygging av småkraftverk i Nordland har medført at natur – og friluftslivsorganisasjonene har kapasitetsproblemer med å følge opp saker og komme med innspill i saker som ligger inne på høring hos NVE. FNF Nordland understreker at vi ikke er negative til en hver form for vannkraftutbygging, men vi ser det som en viktig målsetning at de tiltakene som er minst konfliktylte og mest miljøvennlige blir prioritert. En storstilt småkraftutbygging vil komme i strid med nasjonale målsetninger og internasjonale avtaler vi har forpliktet oss til (Konvensjonen om biologisk mangfold, Bern-konvensjonen og Landskapskonvensjonen).

Forum for Natur og Friluftsliv i Nordland

Storgt. 39, 8200 Fauske

Tlf: 952 26425

www.fnf-nett.no/nordland

nordland@fnf-nett.no

Medlemmer i FNF Nordland: Turistforeningene i Nordland, KFUM/ KFUK Speidere på Helgeland, Norges speiderforbund i Salten, Norges Jeger og Fiskeforbund Nordland, Nordland Orienteringskrets, 4H Nordland, Naturvernforbundet i Nordland, NOF Nordland, Sykklistenes Landsforening Bodø, Salten Naturlag, Leknes Padleklubb, Polarsirkelen Friluftsråd, Ofoten Friluftsråd, Vesterålen Friluftsråd

Stort utbyggingspress - Sumvirkninger

Det foreligger mange planer om småkraftutbygging i Tysfjord, sammen med eksisterende kraftutbygginger og menneskelige inngrep i området må disse ses i sammenheng og sumvirkningene vurderes. Hvis ikke vil viktige natur – og opplevelsesverdier gå tapt. Miljøkonsekvensene av ett enkelt tiltak kan være utfordrende å vurdere i sammenheng med andre inngrep innenfor et geografisk område. Men dersom tettheten av eksisterende og planlagte kraftutbygginger er av et omfang som har hatt og vil ha store negative effekter på viktige miljømål må føre-var prinsippet benyttes og utbyggingspresset dempes. For eksempel vil konfliktnivået med INON være stort dersom det bare er ”restområder” igjen. FNF Nordland forventer derfor en vurdering av sumvirkningene av de eksisterende og planlagte tiltak.

Som det kommer frem i konsesjonssøknaden er det planarbeid i gang for utnyttelse av flere nabovassdrag til Sommersethelva i Tysfjord:

- Russvikelva kraftverk
- Storelva kraftverk
- Mølnelva kraftverk
- Storå kraftverk (gitt konsesjon)
- I Sørfjorden ligger kraftverkene Sørfjord I og II

Inngrepsfrie naturområder i Norge (INON)

I søknaden vurderes tiltaket å medføre relativt beskjedne tap av INON sammenlignet med andre småkraftprosjekter, men at det er et uberørt og inntakt naturområde som blir kraftig berørt av tiltaket. FNF Nordland mener tiltaket må vurderes i sammenheng med andre småkraftprosjekter og hvor tungt belastet med inngrep Tysfjord er. De mange planene om småkraftverk i Tysfjord vil sammen redusere store inngrepsfrie naturområder (INON). Nordland mistet 701 km² villmarkspregede områder og 978 km² inngrepsfrie naturområder i perioden 1988-2003. 53 prosent av tapet av villmarkspregede områder skyltes vassdragsregulering, vannkraftutbygging og kraftledninger. Og fortsatt er det et stort utbyggingspress, og vassdrags- og energisektoren står for ca. 40 % av bortfallet. Tap av INON og et økende press på inngrepsfrie områder er i strid med nasjonal arealpolitikk, hvor det i flere stortingsmeldinger de senere årene er uttrykt at det skal planlegges på en måte som tar hensyn til at inngrepsfrie naturområder i størst mulig grad bevares for framtida. I Stortingsproposisjon 1 S (2009-2010) fra Miljøverndepartementet, er INON et eget arbeidsmål som går ut på ”å sikre at gjenværende naturområder med urørt preg blir tatt vare på”.

En realisering av Sommersethelva kraftverk vil medføre et INON-tap av sone 2 på 1,3 km². Et tilsvarende areal vil gå over fra sone 1 til sone 2.

Biologisk mangfold

Fagrapporten for biologisk mangfold konkluderer med at influensområdet har middels verdi for biologisk mangfold og at tiltakene vil gi middels negative konsekvenser for biologisk mangfold og verneinteresser. For landskap vurderes verdien å være middels og at de negative konsekvensene av tiltaket vil være liten til middels. Det er ikke registrert spesielle naturtyper

eller rødlistearter. Den velutviklede mosevegetasjonen i elva vil sannsynligvis gå sterkt tilbake. En høystaude-bjørkeskog og et frodig område i nedre del av planlagt rørgate vil bli påvirket av tiltaket. FNF Nordland mener kunnskapsgrunnlaget for biologisk mangfold burde vært bedre. Særlig for bunndyr og fugl tilknyttet vassdraget.

Kraftbehovet

Nordland har et kraftoverskudd på over 40 %, og en begrenset overføringskapasitet. Det er ingen hastesak med en storstilt småkraftutbygging i Nordland. FNF Nordland kan derfor ikke se at kraftbehovet kan legges til grunn i vurderingen av søknaden.

Konklusjon

Med utgangspunkt i den kunnskapen som kommer frem i fagrapporten vil en eventuell realisering av prosjektet vil være i konflikt med viktige tema som INON og biologisk mangfold. En samlet vurdering av eksisterende og planlagte kraftverk bør bidra til at det minst konfliktfylte prosjektet prioriteres fremfor at store natur – og opplevelsesverdier, biologisk mangfold og INON i Tysfjord går tapt. FNF Nordland mener det er uakseptabelt med flere inngrep i et allerede presset område, og henstiller med dette at konsesjon for Sommersethelva kraftverk ikke blir gitt.

For FNF Nordland

Erling Solvang
Arbeidsutvalgsleder

Gisle Sæterhaug
Koordinator arealforvaltning

Kopi til

Tysfjord kommune
Nordland fylkeskommune, Folkehelse
Nordland fylkeskommune, Plan og Miljø
Fylkesmannen i Nordland, Miljøvern avdelingen
Friluftslivets Fellesorganisasjon
Sametinget
Reindriftsforvaltningen i Nordland

